

بررسی فراوانی نورالژی تری ژمینال در بیماران مبتلا به مالتیپل اسکلروزیس مراجعه کننده به انجمن MS ایران در سال ۸۳-۸۴

دکتر فرهاد اسفندیاری* - دکتر مسعود رضایی** - دکتر محمد امین توکلی*** - دکتر طناز ولیزاده**** - نیلوفر امین توکلی*****

*- استادیار گروه آموزشی بیماریهای دهان و تشخیص دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی.
 ** - دانشیار و مدیر گروه آموزشی بیماریهای دهان و تشخیص دانشکده دندانپزشکی دانشگاه آزاد اسلامی.
 *** - استاد و مدیر گروه آموزشی رادیولوژی دهان و فک و صورت دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی.
 **** - دندانپزشک.
 ***** - دانشجوی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی.

چکیده

زمینه و هدف: برخی از بیماران مبتلا به مالتیپل اسکلروزیس (Multiple Sclerosis: MS) دچار درد نورالژی تری ژمینال (Trigeminal neuralgia: TN) نیز می‌باشند که در صورت تشخیص غلط از طرف دندانپزشک ممکن است منجر به خارج ساختن دندان سالم بیمار شود. به همین جهت هدف از این مطالعه بررسی فراوانی TN در بیماران مبتلا به MS مراجعه کننده به انجمن MS ایران در سال ۸۳-۱۳۸۴ می‌باشد.

روش بررسی: مطالعه به صورت توصیفی - مقطعی بر روی ۱۷۹ بیمار با تشخیص قطعی MS (براساس روش MRI) که به صورت تصادفی ساده از میان مراجعان به انجمن MS ایران شرکت کننده در کلاس‌های آموزشی انجمن انتخاب شده بودند انجام شد. داده‌ها براساس پرسشنامه، مصاحبه و معاینه بالینی بدست آمد. بیماران در مورد سوالات مطالعه پرسش و جوابهای آنان در پرسشنامه ثبت و مورد بررسی قرار گرفتند. داده‌های بدست آمده توسط آزمون *t student* و *Fisher exact* بررسی شدند.

یافته‌ها: مطالعه نشان داد ۷/۸٪ از بیماران MS به طور قطعی و ۲/۸٪ نیز به صورت مشکوک به TN مبتلا بودند. ابتلای ۲/۸٪ آنان به TN به صورت مشکوک گزارش شد. ۷۶/۵٪ کل بیماران مورد بررسی زن و ۲۳/۵٪ آنان نیز مرد بودند. ۱/۱٪ از کل بیماران مبتلا به TN مرد و ۹/۵٪ آنان زن بودند که تفاوت معنی‌داری بین دو گروه وجود نداشت. سن مبتلایان به TN برابر ۶/۴، ۳۲/۶، ۶/۴ برابر برای TN به غیرمبتلایان به TN برابر ۳۵/۶، ۸/۲ و مدت ابتلا به بیماری MS در بیماران مبتلا به TN برابر ۷/۶، ۵/۵ و در بیماران غیرمبتلا به TN برابر ۷/۶، ۵/۸ بود. از نظر درماتوم مبتلا به NT، فک بالا با ۳۶/۸٪ بیشترین فراوانی را داشته و اطراف چشم با ۳۱/۶٪ و فک پایین با ۲۱/۱٪ در رتبه‌های بعدی قرار داشتند. بروز TN در درماتوم مبتلا در ۱۰/۵٪ در طرف راست و در ۴۷/۴٪ در طرف چپ و نیز در ۴۲/۱٪ به صورت دوطرفه بود. همچنین در میان مبتلایان به TN، هفت نفر معادل ۳۶/۸٪ دارای Trigger zone بودند.

نتیجه‌گیری: در مجموع ۱۰/۶٪ از بیماران به TN مبتلا بوده و تفاوت معنی‌داری بین بروز آن در بیماران مبتلا از نظر سن، جنس، اولین علامت بیماری MS و مدت زمان شروع بیماری بدست نیامد. البته بیمارانی که از داروی بکلوفن استفاده می‌کردند کمتر از سایرین در معرض ابتلا به TN بودند.

کلید واژه‌ها: مالتیپل اسکلروزیس - نورالژی تری ژمینال

پذیرش مقاله: ۱۳۸۶/۳/۲۴

اصلاح نهایی: ۱۳۸۵/۱۰/۱۶

وصول مقاله: ۱۳۸۵/۳/۴

نویسنده مسئول: گروه آموزشی بیماریهای دهان و تشخیص دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی e-mail: Dr_Farhadesfandiari@yahoo.com

مقدمه

و گردن محدود می‌باشد. بیماری MS یکی از علل نورالژی نوع سمپتوماتیک محسوب می‌شود که اولین علامت بالینی آن

به طور کلی عبارت نورالژی به دردهای پاروکسیمال شدید و منظمی اطلاق می‌گردد که اغلب به شاخه‌های اعصاب سر